

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Partnerzy
Gmina Kołobrzeg

Partnerzy
Gmina Ustronie Morskie

Partnerzy
Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami: Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

Instrukcja - Operat Botaniczny

Szczegółową instrukcję dla Wykonawców opracowano na podstawie opracowania pt. „Założenia metodyczne inwentaryzacji przyrodniczej gmin. Instrukcja dla wykonawców operatów szczegółowych szaty roślinnej, fauny oraz krajobrazu i przyrody nieożywionej” zatwierdzonej przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody województwa zachodniopomorskiego w 2001 r. , pozyskanej z RDOŚ w Szczecinie

Uwagi:

- 1) instrukcja nie jest w stanie przewidzieć wszystkich sytuacji i ewentualności, dlatego z wątpliwościami należy zwracać się do Zamawiającego w celu uzyskania stosownych wskazówek.
- 2) Po uzgodnieniu z Zamawiającym istnieje możliwość zmiany konspektu , jak i zawartości poszczególnych części.
- 3) Zakres danych zamieszczanych w opracowaniu należy dostosować do zakresu opracowania – odpowiednio dla całego nadmorskiego obszaru funkcjonalnego oraz dla poszczególnych gmin wchodzących w jego skład (patrz : cz. III SIWZ - Opis przedmiotu zamówienia)

2. OPERAT BOTANICZNY

2.1. Strona tytułowa

Komentarz: Strona tytułowa musi zawierać następujące informacje:

- ***tytuł pracy,***
- ***nazwiska autorów,***
- ***rok wykonania,***
- ***informację, że praca została wykonana w ramach projektu pn.: „Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami: Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 i „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych” ogłoszonego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.***

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Partnerzy
Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami:
Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

2.2. Spis treści

Komentarz: poszczególne rozdziały i podrozdziały opracowania muszą być ponumerowane. Oprócz tego muszą zawierać numerację stron odpowiadającą numeracji w tekście.

2.3. Wstęp

Komentarz: tekst wg uznania autora.

2.4. Metodyka opracowania

Komentarz: autorzy opracowań szczegółowych zasadniczo realizują swoje opracowania przy wykorzystaniu metody kartograficznej odpowiednio zmodyfikowanej dla potrzeb zadania. Dlatego też opracowanie powinno zawierać szczegółowy opis metodyki prowadzonej pracy, w tym np.

- opis terminów, w których prowadzono lustrację,
- na jakiej podstawie zakwalifikowano dany gatunek do flory obszaru/gminy,
- jakimi kluczami się posługiwano do rozpoznawania gatunków i rodzajów,
- czy zgromadzono okazy zielnikowe i gdzie się one znajdują, czy wykonano dokumentację fotograficzną.

Wykonawcy operatu muszą pamiętać o konieczności, co najmniej dwukrotnego spenetrowania terenu, w tym pod kątem występowania gatunków wczesnowiosennych (np. śnieżyce, śnieżyczki, cebulice, wiosenne neofity leśne), a oddzielnie dla występowania gatunków letnich oraz jesiennych. Należy zwrócić szczególną uwagę na gatunki, które tylko przez pewien czas są dobrze widoczne (np. storczyki, pełniki). Dlatego czas wykonywania inwentaryzacji praktycznie powinien bezwzględnie obejmować jeden cały sezon wegetacyjny.

Autorzy opracowania botanicznego muszą pamiętać, że są zobowiązani do:

- a) analizy wszelkich opracowań źródłowych i publikacji dotyczących warunków przyrodniczych i źródeł jego zagrożeń zarówno publikowanych jak i będących tylko w zasobach gminy oraz planów zagospodarowania przestrzennego gmin (niezbędna jest wizyta w urzędzie gminy) m.in. w celu wytypowania obszarów, które zostały zaplanowane do intensywnego zagospodarowania, co jest połączone ze znacznymi przekształceniami środowiska przyrodniczego, np. kopalnie żwiru, autostrady i wszelkie inne drogi, zakłady przemysłowe, nowe osiedla oraz wszelkie inwestycje oraz formy działalności gospodarczej prowadzące do pogorszenia stanu środowiska,

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami:
Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

b) przeprowadzenia lustracji całego obszaru opracowania. W jej trakcie należy szczególną uwagę na waloryzowanie terenów potencjalnie najcenniejszych, tj. zbiorników wodnych, torfowisk, terenów podmokłych, dolin rzecznych, ujść rzek, źródeł, brzegów morskich, skarp – szczególnie tych, które mają południową wystawę, klifów, starodrzewów,

c) sporządzenia przeglądu roślinności obszaru opracowania/ gmin w ujęciu historycznym, jak i współcześnie. Przy realizacji tego elementu należy stosować metodykę ogólnie przyjętą w badaniach fitosocjologicznych. Należy mieć na uwadze, że celem opracowania jest scharakteryzowanie zarówno nadmorskiego obszaru funkcjonalnego, jak i poszczególnych gmin, stąd też szczegółowość prac terenowych musi to uwzględniać. Zasadniczo efektem powinno być scharakteryzowanie całości roślinności obszaru oraz wskazanie miejsc z cenną i ginącą roślinnością, która jest przedmiotem zainteresowania ustawy o ochronie przyrody, Dyrektywy Habitatowej, Konwencji Berneńskiej, czerwonej księgi lub listy regionalnej albo/i krajowej roślinności ginącej i zagrożonej wyginięciem, a także określenie jej zagrożeń, roli biocenotycznej w krajobrazie obszaru/gminy.

Miejsca wykonanych zdjęć fitosocjologicznych dla diagnozy cennych i ginących zbiorowisk należy zaznaczyć enumeratywnie na mapie topograficznej w skali 1: 10 000, a wyniki zdjęć zawrzeć w elaboracie. Należy pamiętać, aby przy opisie poszczególnych stanowisk roślinności ich lokalizację odnieść do numeracji na w/w mapie,

d) sporządzenia wykazu wszystkich gatunków roślin naczyniowych stwierdzonych na terenie gminy w ujęciu historycznym, w tym także gatunków wymarłych, jak i występujących współcześnie. Natomiast nie wymaga się podania pełnych list mszaków i grzybów występujących na terenie obszaru/ gmin, tym niemniej warto podać wykaz najcenniejszych gatunków stwierdzonych lub opisanych w literaturze.

Reasumując wskazuje się na potrzebę zebrania i zestawienia w formie tabelarycznej (papierowo i w formie Excel) wykazu gatunków dotychczas stwierdzonych na obszarze gminy w trakcie penetracji terenu, albo ujętych w publikowanych i niepublikowanych opracowaniach z zaznaczeniem, czy dane są z inwentaryzacji, czy z literatury, czy z innych źródeł.

Zasadniczo efektem powinno być scharakteryzowanie całości flory obszaru i poszczególnych gmin oraz wskazanie miejsc z cenną i ginącą florą, która jest przedmiotem zainteresowania ustawy o ochronie przyrody, dyrektywy tzw. Habitatowej, konwencji, czerwonej księgi lub listy regionalnej albo / i krajowej gatunków ginących i zagrożonych wyginięciem, a także określenie zagrożeń, itd.

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Partnerzy
Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami:
Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

Dlatego też autorzy opracowania botanicznego są zobowiązani do enumeratywnego zaznaczenia na mapie w skali 1:10 000 stanowisk występowania, w przeszłości i obecnie, gatunków roślin „będących przedmiotem specjalnej troski”. Jednocześnie należy dokonać opisu tych stanowisk.

Autor może dokonać opisu lokalizacji stanowiska, podając położenie w stosownym kwadracie mapy topograficznej 1:10 000, tj. dane o nr arkusza oraz nr słupa i wiersza na tym arkuszu, a także, w przypadku występowania na obszarze Lasów Państwowych, nr oddziału i pododdziału lasu oraz nazwę obrębu i nadleśnictwa według aktualnie obowiązującego planu ugl nadleśnictwa.

W wykazach i opisach gatunków rzadkich, ginących należy ująć także gatunki zaliczane powszechnie do taksonów często spotykanych, niewykazanych na jednej z wyżej wskazanych list, o ile występują na terenie gminy, na co najwyżej 10 stanowiskach. W przypadku stwierdzenia stanowisk takich gatunków w przedziale liczb 11 – 20 potrzebę ich opisu pozostawia się do uznania autorowi waloryzacji.

- e) udokumentowania na mapach w skali 1:10 000 występowania najcenniejszych zbiorowisk roślinnych,*
- h) w oparciu o plany urządzenia lasu i programy ochrony przyrody lasu oraz lustrację terenową dokonania oceny ekosystemów leśnych,*
- i) bezwzględnego przeprowadzenia lustracji wszystkich istniejących i dotychczas projektowanych do utworzenia rezerwatów przyrody oraz indywidualnych form ochrony przyrody tj. użytki ekologiczne , jednocześnie dokonać oceny stanu zachowania celu ochrony i charakterystyki składników szaty roślinnej pod kątem zmian jakie zaszły, zagrożeń, wskazań konserwatorskich.*

Wskazane jest podanie syntetycznej diagnozy dalszych kierunków działań (np. podjąć kroki na rzecz ustanowienia form ochrony przyrody /odstąpić od uznania obszaru za rezerwat , użytek ekologiczny/ nie istnieje pilna potrzeba utworzenia obszaru chronionego, gdyż właściciel gruntu prowadzi gospodarkę nie zagrażającą gatunkowi będącemu przedmiotem troski, wpisać do planu zagospodarowania przestrzennego gminy konkretny zapis, itp.).

- j) wykonania dokumentacji fotograficznej obiektów szczególnie cennych, chronionych i proponowanych do ochrony.*

2.5. Dotychczasowy stan wiedzy o szacie roślinnej nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Partnerzy
Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami:
Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

Komentarz: prawidłowo sporządzony operat szczegółowy w zakresie waloryzacji przyrodniczej gminy zawiera bibliografię przyrodniczą gminy, obejmującą:

- a) w miarę możliwości omówienie bibliografii opracowywanej gminy, a wydanej przed 1945r., obejmujące następujące dane: autor pracy, rok wydania, tytuł pracy, opis bibliograficzny, informacja o zawartości pracy i o tym, w jakim stopniu odnosi się ona do gminy, np.: "czy omówiono w niej występowanie cennych gatunków (o ile tak przywołać te dane w dalszej części opracowania) oraz jakie obszary w niej scharakteryzowano?" w postaci tekstowej lub tabelarycznej, w jakim stopniu odnosi się ona do szaty roślinnej gminy, np.: "zawiera informację np. o występowaniu storczyka trójzębnego koło Bielinka, ale bez ścisłej lokalizacji, jednakże jego obecność została potwierdzona następnie przez Schmidta, który znalazł 13. kwietnia 1934 r 19 egzemplarzy tej rośliny",
- b) obligatoryjne omówienie bibliografii opracowywanej gminy, a wydanej po 1945 r., obejmujące następujące dane: autor pracy, rok wydania, tytuł pracy, informacja o zawartości pracy i o tym, w jakim stopniu odnosi się ona do gminy, np: "czy omówiono w niej występowanie cennych gatunków (o ile tak przywołać te dane w dalszej części opracowania) oraz jakie obszary w niej scharakteryzowano?" w postaci tekstowej lub tabelarycznej,

W bibliografii wydanej po 1945 r. należy podać syntetyczny wyciąg z:

- dokumentacji istniejących i projektowanych form ochrony przyrody,
 - planów ochrony istniejących form ochrony,
 - Programu Ochrony Przyrody nadleśnictw, nadzwyczajnej waloryzacji przyrodniczej nadleśnictw - jeżeli istnieje - wraz z autorską oceną jej wiarygodności i kompletności,
 - tekstu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania gminy,
 - opracowań fizjograficznych gminy dotyczących załącznik do planu zagospodarowania przestrzennego,
 - planu zagospodarowania przestrzennego gminy,
 - tekstu strategii rozwoju województwa, starostwa,
 - ewentualnych istniejących inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych
 - innych opracowań
- c) omówienie niepublikowanej bibliografii opracowywanej gminy dotyczącej okresu zarówno przed jak i po 1945 r., obejmujące następujące dane jak w pkt. b., w tym: dokumentacji torfowisk, prac magisterskich, doktorskich, innych opracowań będących np. sprawozdaniami z realizowanych programów naukowo – badawczych, np. finansowanych z KBN-u, a dotyczących tej gminy. W przypadku stwierdzenia istotnych niezgodności pomiędzy zapisami poszczególnych publikacji, dokumentów, tekstów planów, a dotyczących kwestii przyrodniczych, należy to bezwzględnie podać.

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Partnerzy
Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami: Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

2.6. Roślinność potencjalna obszaru opracowania

Komentarz: ten rozdział należy przygotować na podstawie np. analizy publikowanych map potencjalnej roślinności i innych opracowań, danych o warunkach glebowych, planu urzędzenia lasu, itd.

2.7. Roślinność rzeczywista obszaru opracowania

Komentarz: powinna być ona omówiona wg ogólnie przyjętej, aktualnej systematyki. Należy w szczególności zwrócić szczególną uwagę na: roślinność wodną i przybrzeżną, roślinność użytków zielonych (łąki i pastwiska), torfowiska, murawy, skarpy, roślinność leśną i zaroślową, zadrzewienia śródpolne, roślinność ruderalną, segetalną.

Wyróżnione na terenie obszaru/ gminy zespoły i zbiorowiska roślinne należy zestawić w układzie systematycznym. Wykaz zbiorowisk roślinnych podać z ich charakterystyką, w tym występowania na terenie konkretnej gminy. Należy podać:

- nazwę zbiorowiska,
- krótką charakterystykę (opis),
- charakterystykę występowania na terenie obszaru/ gminy - jeśli tylko pojedyncze stanowiska to wymienić je; tu także ocenić tendencje dynamiczne zbiorowiska w obszarze/ gminie,
- autorski komentarz na temat roli biocenotycznej zbiorowiska w krajobrazie gminy; np. *"pospolite, ale ważne dla funkcjonowania krajobrazu, bo tworzy dobrze funkcjonujące bariery biogeochemiczne wokół wód, przyczyniając się do ochrony ich czystości", "cenne, ponieważ jest biotopem rzadkich gatunków"*,

Jednocześnie należy przy realizacji tego punktu podać wykaz i lokalizację zbiorowisk (siedlisk) uznanych za szczególnie cenne i ginące, np. wymienione w czerwonej księdze regionalnej lub krajowej, w ustawie o ochronie przyrody (o ile zostaną ujęte w przepisach krajowych), stosownych dyrektywach i konwencjach.

Uwaga!: zaleca się aby wykonawca operatu botanicznego przygotował w formie papierowej i w formie elektronicznej zestawienie zawierające wykaz zespołów i zbiorowisk, które mogą być stwierdzone w trakcie inwentaryzacji oraz były kiedykolwiek wykazane w literaturze dla obszaru opracowania, ich status ochronny w odniesieniu do krajowych przepisów o ochronie przyrody oraz przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej; kategorie zagrożeń według czerwonych ksiąg i list.

Zespoły i zbiorowiska będące przedmiotem szczególnej troski i zainteresowania, winien oznaczyć specjalnym symbolem. Znalezienie w trakcie inwentaryzacji lub znalezienia informacji w publikacjach i innych opracowaniach o ich występowaniu takiego zespołu lub zbiorowiska o nadanym symbolu będzie skutkowało koniecznością jego szczegółowej analizy. Takie obszary będą wymagały naniesienia na mapy w skali 1:10 000 oraz leśne 1:25 000.

W kwestii dotyczącej badania siedlisk Zamawiający zaleca stosowanie odpowiednio

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami: Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

[dopasowanej do potrzeb realizacji zadania metodyki badań siedlisk przyrodniczych GIOŚ dostępnej na stronie http://www.gios.gov.pl/](http://www.gios.gov.pl/)

W podsumowaniu tego rozdziału należy dokonać:

- *charakterystyki procesów synantropizacji w szacie roślinnej gminy,*
- *analizy przekształceń roślinności gminy (w miarę możliwości, w oparciu o dane z literatury, materiały kartograficzne i inne).*

2.8. Charakterystyka flory obszaru opracowania

Komentarz: *Operat botaniczny nadmorskiego obszaru / gminy musi zawierać ogólną charakterystykę całej flory wraz z tabelarycznym wykazem stwierdzonych gatunków w trakcie inwentaryzacji, jak i podawanych w literaturze. Wykaz ten należy umieścić w części tekstowej oraz w formie tabeli w formacie Excel.*

Uwaga!: *Wykonawca operatu botanicznego powinien przygotować wykaz gatunków, które mogą być stwierdzone w trakcie inwentaryzacji oraz były kiedykolwiek wykazane w literaturze dla obszaru opracowania, ich status ochronny w odniesieniu do krajowych przepisów o ochronie przyrody oraz przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej; kategorie zagrożeń według czerwonych ksiąg i list.*

Części gatunkom, będącym przedmiotem szczególnej troski i zainteresowania należy nadać oryginalne symbole, które będą musiały być przedmiotem szczegółowej analizy, co zostało określone poniżej.

Rolą wykonawców operatu botanicznego jest zweryfikowanie tej listy, ustalenie częstości występowania na obszarze nadmorskiego obszaru funkcjonalnego / gminy wg klucza:

- *bardzo rzadki, symbol VR - stwierdzony tylko, na co najwyżej 3 stanowiskach,*
- *rzadki, symbol Rz - stwierdzony tylko, na co najwyżej 10 stanowiskach,*
- *często spotykany, symbol N - stwierdzony, na co najwyżej 50 stanowiskach,*
- *pospolity lub bardzo pospolity, symbol C - stwierdzony powszechnie, na co najmniej 50 stanowiskach.*

Przedmiotem szczegółowej analizy są gatunki, które pod względem częstotliwości występowania na terenie nadmorskiego obszaru funkcjonalnego, jak i na obszarze gmin, wg wyżej podanego klucza, zostały zaliczone przez autorów operatu do kategorii VR i Rz. Dla nich należy dokonać pełnego opisu stanowisk.

Natomiast w przypadku opisu gatunków chronionych, lub zagrożonych wyginięciem, które pod względem częstotliwości występowania na obszarze gminy, wg wyżej podanego klucza, zostały zaliczone przez autorów operatu do kategorii N i C opis stanowisk może być uogólniony. Jednakże

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami:
Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

należy podać liczbę stwierdzonych stanowisk oraz położenie na mapie w skali 1:10 000 w odniesieniu do kwadratu 1 x 1 km.

W podsumowaniu tego podrozdziału należy dać diagnozę stanu flory, zagrożeń, kierunków działań konserwatorskich.

2.8.1. Ogólna charakterystyka flory obszaru opracowania

2.8.2. Szczegółowa charakterystyka flory obszaru opracowania

2.8.3. Charakterystyka chronionej, ginącej i zagrożonej flory obszaru opracowania

2.8.4. Występowanie gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych, w tym (oraz wymienionych w załączniku II i IV (flora) Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. siedliskowej) z zaznaczeniem gatunków tzw. priorytetowych

2.8.5. Charakterystyka wymarłej flory

Charakterystyka wraz z tabelarycznym wykazem stanowisk gatunków zaliczonych do tej flory, stwierdzonych zarówno w trakcie inwentaryzacji, jak i podawanych w literaturze. Wykaz ten należy umieścić w części tekstowej, w punkcie poświęconym tej grupie gatunków.

W podsumowaniu należy dać diagnozę stanu, zagrożeń, kierunków działań konserwatorskich w odniesieniu do omawianych gatunków.

2.8.6. Charakterystyka flory o cechach pomnikowych, chronionej lub zasługującej na ochronę jako pomniki przyrody

W tym celu wykonawca powinien dokonać inwentaryzacji i oceny stanu istniejących pomników przyrody oraz „okazałych” drzew lub ich skupień, w tym godnych uznania za „pomnik przyrody”. Należy zinwentaryzować drzewa, które rozmiarami przekraczają „orientacyjne wymiary obwodu drzewa kwalifikujące je do uznania za pomnik przyrody” lub w inny sposób wyróżniają się swymi rozmiarami, pokrojem itp., stanowiąc osobliwość przyrody. Zinwentaryzowane drzewa należy podać w zestawieniu, w którym należy ująć:

- *gatunek - nazwę polską i łacińską,*
- *obwód pnia na wysokości 1,3 m,*
- *opis lokalizacji w miarę jak najpełniejszy (miejscowość, nazwa ulicy, nr posesji, określenie odcinka drogi wg kilometraża, nr działki geodezyjnej – o ile jest to możliwe, nr wydzielenia leśnego, inne) oraz naniesienie jej na mapie w skali 1:10 000 i leśnej przeglądowej w skali 1:25 000 (stanowisko oznaczyć symbolem i stosownym numerem, pod którym także będzie figurował w wykazie tabelarycznym),*
- *krótki opis pokroju drzewa, stanu zdrowotnego, (jeśli odbiega od normy) -*

8

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami: Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

zwracając uwagę na występowanie posuszu korony wyrażając go w procentach, obecność dziupli, zgnilizny, rola w miejscowej, itp.

- *dane o statusie ochronnym, w tym informacje o akcie prawnym powołującym pomnik przyrody, pozycję rejestru,*
- *w tym zbiorze należy wskazać, które drzewa autor inwentaryzacji proponuje uznać za pomniki przyrody (należy pamiętać o kierowaniu się rozsądkiem, gdyż w nadmorskim obszarze funkcjonalnym może występować nawet kilkaset drzew, które spełniają pod względem obwodu na wysokości 1,3 m parametry drzewa mogącego być uznanym za pomnik przyrody!),*
- *wykonać zdjęcie fotograficzne obrazujące wygląd drzewa i jego otoczenia.*

W przypadku alej lub skupisk drzew wymaga się dodatkowego podania:

- *długości alei lub orientacyjną powierzchnię skupienia zieleni,*
- *wykaz gatunków ze szczególnym uwzględnieniem dominujących,*
- *rozmiary drzew np. w przedziałach 3 egz. o obwodzie 3,5 – 4,0 m, 5 egz. o obwodzie 4,5 – 5,0 m i 2 egz. o obwodzie 5,0 – 5,5 m. (orientacyjnie obwody od-do).*

Uwaga!: nie należy proponować do ochrony drzew chorych, z występującymi i zaawansowanymi procesami próchnicznymi, zaatakowanymi przez grzyby patogenne, zgniliznę, zamierających, poważnie uszkodzonych w sposób mechaniczny (celowo lub w wyniku oddziaływania sił natury np. uderzenia pioruna), położonych w miejscach planowanych pod zainwestowanie np. poszerzenie drogi, na łuku drogi, znajdujących się na terenach parków figurujących w rejestrze zabytków. Tym nie mniej egzemplarze o wyjątkowych rozmiarach lub, z którymi związane są legendy lub zdarzenia, a które charakteryzują się złym stanem zdrowotnym należy wykazać także dokonując stosownego opisu stanu.

2.8.7. Charakterystyka flory będącej przedmiotem zbioru o celów leczniczych

W odniesieniu do tych roślin należy rozważyć następujące kwestie:

- *podać wykaz gatunków, które mogłyby być zbierane bez szczególnych ograniczeń np. ilościowych,*
- *czy w obszarze występowania /gminie występują gatunki powszechnie uznane za taksony wykorzystywane dla celów leczniczych, a które z jakiś powodów nie powinny być zbierane. W takim przypadku podać ich wykaz i pełne uzasadnienie,*
- *czy w gminie występują gatunki powszechnie uznane za taksony wykorzystywane dla celów leczniczych, objęte statusem ochrony gatunkowej częściowej, które mogłyby być zbierane. W takim przypadku podać uwarunkowania, pod którymi można dopuścić do ich zbioru, np. konkretne miejsce lub rejon (wówczas oznaczyć je na mapie w skali 1:10 000 jeśli są to konkretne miejsca, a nie cała gmina), limity*

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Partnerzy
Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami:
Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

wielkości zbieranych roślin, posiadane uprawnienie lub przygotowanie do zbioru, wykonanie dodatkowej analizy, itd.

2.8.8. Charakterystyka gatunków ekspansywnych i stanowiących zagrożenie dla cennych gatunków występujących w obszarze opracowania

Należy opisać te gatunki wraz ze skutkami, jakich należy się spodziewać dla flory gminy / flory nadmorskiego obszaru funkcjonalnego

2.9. Charakterystyka roślinności obszaru opracowania

2.9.1. Ogólna charakterystyka roślinności obszaru opracowania

2.9.2. Charakterystyka naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk i zespołów roślinnych

2.9.3. Występowanie typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. siedliskowej) z zaznaczeniem tzw. typów siedlisk priorytetowych. Siedliska należy określić kodem siedliska przyrodniczego i nazwą typu siedliska zgodnie z Dyrektywą siedliskową oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13.04.2010r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510).

2.10. Charakterystyka zieleni parkowej, cmentarnej i innej związanej z ludzkimi osiedlami

Komentarz: ten rozdział należy przygotować na podstawie np. analizy opracowań, map, historycznych i współczesnych, a także dokumentacji fotograficznej oraz graficznych wykonanych w innych technikach, a przede wszystkim lustracji terenowej.

Celem tego rozdziału jest wskazanie tych elementów zieleni, które charakteryzują się istotnymi walorami, np. w ich obrębie występują gatunki lub odmiany roślin rzadkich, unikalnych, wpisanej do rejestru zieleni zabytkowej, albo określanej mianem starodrzewu i scharakteryzowanie obecnego kształtu tej zieleni oraz określenie jej przemian, jakim uległa na przestrzeni czasu

2.10.1. Parki miejskie, wiejskie, pałacowe, dworskie uzdrowiskowe i inne

W tym punkcie należy scharakteryzować zieleni parków miejskich, zdrojowych, podworskich, wiejskich, pałacowych, cmentarzy, przykościelnych, itd. pod kątem jej walorów, w tym czy znajdują się gatunki lub odmiany szczególnie rzadkie, o wyjątkowych wymiarach obwodu pnia na wysokości 1,3 m n.p.z., kształtu pnia lub korony.

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami: Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

W przypadku sporządzania opisu parków wymaga się podania:

- *nazwy parku, dotychczasowych danych o parku - streszczenia dotychczasowych opisów i dokumentacji parku, historię jego utworzenia i funkcjonowania (o ile jest to możliwe), informacji czy wpisany jest do rejestru zabytków (podać numer),*
- *aktualnego opisu parku; tu odnieść się do dawnych opisów, podać, jakich gatunków lub odmian podawanych dawniej nie udało się odszukać, a jakie wciąż istnieją, jakie przybyły,*
- *co zagraża.*

2.10.2. Zieleń przykościelna, cmentarna, pocmentarna

W punkcie tym powinien znaleźć się także wykaz i charakterystyka wraz z lokalizacją naniesioną na mapach w skali 1:10 000 oraz na mapach leśnych w skali 1:25 000 o ile obiekty te położone są w granicach lasów.

2.10.3. Inne skupiska starodrzewu

Wykaz i charakterystyka zasobów innego starodrzewu, nie związanego z w/w jednostkami przestrzennymi wraz z ich lokalizacją naniesioną na mapach w skali 1:10 000 oraz leśnych 1:25 000 (w przypadku obiektów na terenie lasów).

2.10.4. Kolekcje i zbiory botaniczne

Ten punkt powinien zawierać informacje na temat kolekcji i zbiorów gatunków roślin chronionych i cennych będących w zasobach osób fizycznych i prawnych znajdujących się na terenie gminy (np. czy miejsca te są dostępne i w jakim zakresie.

Jest to istotne, gdyż kolekcje te mogą: stanowić dokumentację poglądową, zawierać cenne gatunki dotychczas nieopisane, wymagać zalegalizowania ich istnienia.

2.11. Waloryzacja zasobów szaty roślinnej. Uwarunkowania ochrony przyrody

Ten rozdział ma na celu omówienie wyników inwentaryzacji w kontekście dotychczasowych efektów działań konserwatorskich takich jak tworzenie obszarów chronionych, obejmowanie ochroną siedlisk przyrodniczych, pojedynczych elementów przyrody ożywionej lub ich skupisk oraz działań, jakie należy podjąć. Również w rozdziale tym muszą być omówione obszary cenne pod kątem ich roli w funkcjonowaniu ESOCh, a w szczególności korytarze ekologiczne, strefy węzłowe i bariery ekologiczne.

Stąd w rozdziale tym powinny znaleźć się niżej wymienione podpunkty

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami: Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

2.11.1. Powierzchniowe formy ochrony przyrody powołane w celu ochrony walorów szaty roślinnej istniejące w nadmorskim obszarze funkcjonalnym

Dla każdego opisywanego obiektu należy dokonać diagnozy stanu zachowania celu ochrony, zmian jakie zaszły w składzie szaty roślinnej na przestrzeni czasu, oceny tych zmian, wskazania działań konserwatorskich jakie należy przeprowadzić dla zachowania celu, lub też czy istnieje uzasadnienie dla dalszego istnienia obszaru chronionego, lub czy nie należy zmienić zakresu ochronności.

W przypadku istnienia planu ochrony rezerwatu wskazanym jest (nie jest to zadanie obligatoryjne) dokonanie jego analizy pod kątem jego aktualności, zaawansowania realizacji zadań planu, konieczności jego weryfikacji, innych działań jakie należałoby podjąć dla skuteczniejszej ochrony celu ochrony.

2.11.2. Obszary przewidziane do ochrony ze względu na zasoby szaty roślinnej

W tym punkcie należy omówić obiekty przewidziane do ochrony jedną z form powierzchniowych wymienionych w ustawie o ochronie przyrody.

Opisać należy zarówno obiekty projektowane przez innych autorów, a których dokumentacja została już sporządzona, jak i obiekty proponowane przez autorów w wyniku wykonanej inwentaryzacji przyrodniczej.

Dla obiektów tych należy sporządzić opis zawierający dokładną lokalizację, sformułować cel i przedmiot ochrony, opisać biotop, walory przyrodnicze, stwierdzone gatunki zwierząt, istniejące i przewidywane (realnie) zagrożenia oraz sformułować wskazania konserwatorskie. Omawiane obszary trzeba zaznaczyć na mapach wymaganych dla operatu botanicznego.

2.11.3. Obszary cenne pod względem szaty roślinnej wymagające podjęcia działań ochronnych

Ten punkt dotyczy obiektów cennych istniejących na obszarze gminy, a nie przewidzianych do ochrony w formie ustalonej w Ustawie o ochronie przyrody. Są to obiekty, wymagające szczególnej troski ze względu na występującą roślinność lub/i florę, a będącą przedmiotem zainteresowania międzynarodowych konwencji, przepisów Unii Europejskiej, w szczególności Dyrektywy Habitatowej i Ptasiej, będące podstawą Natury 2000 (w tym przypadku niezbędna jest współpraca zespołów botanicznego i faunistycznego), przepisów prawa miejscowego, np. planu zagospodarowania przestrzennego gminy, Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, lub indywidualnych decyzji właścicieli (rezerwaty prywatne itp.).

Omawiane obszary trzeba zaznaczyć na mapach wymaganych dla operatu botanicznego.

12

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami:
Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

2.12. Plany zagospodarowania przestrzennego i inne dokumenty planistyczne w świetle waloryzacji szaty roślinnej

Głównym elementem tego rozdziału jest sformułowanie w formie tabelarycznej wskazań do zapisów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego gmin tworzących nadmorski obszar funkcjonalny, strategii rozwoju powiatu i województwa (w zakresie tych gmin), planów urządzenia lasu i innych dokumentów o tej randze, wynikających z waloryzacji przyrodniczej. Zapisy mogą przyjmować różną formę, mogą być np. postulatywne, czy obligatoryjne, odnosić się ogólnie lub szczegółowo do poszczególnych osób, administracji lub problemów. Jednakże każdorazowo muszą być jasno zdefiniowane pod kątem lokalizacji w terenie (najlepiej odnosząc się do jednostek planistycznych lub obszarów zaznaczonych na mapach w skali 1:10 000) oraz oczekiwań i efektów, które powinny być oczekiwane lub celu do osiągnięcia.

Elementami składowym tego rozdziału musi być analiza zapisów/w dokumentów , pod kątem tego czy :

- a) *w granicach nadmorskiego obszaru funkcjonalnego/ poszczególnych gmin znajdują się obszary które, w szczególności:*
- są objęte jedną z form ochrony przyrody,*
 - muszą być objęte szczególnymi zabiegami konserwatorskimi, w tym na drodze ustanowienia form ochrony przyrody,*
 - podlegają szczególnej ochronie ze względu na szczegółowe konwencje i przepisy Unii Europejskiej,*
 - nie powinny być przedmiotem zmiany sposobu wykorzystania, np. pozostawione jako użytki zielone, grunty orne,*
 - powinny być zagospodarowane w konkretnym kierunku, np. zalesione,*
 - powinny być objęte racjonalną gospodarkę, w tym rolną i leśną. Taka sytuacja będzie miała miejsce, tam gdzie znajdują się skupiska chronionej flory (gatunki chronione),*
 - zgodnie z umocowaniem prawnym wojewody, powinny być objęte działaniami ustawowymi dla podjęcia działań mających na celu zachowanie gatunku chronionego, a zagrożonego w wyniku zmian zachodzących w środowisku,*
 - mogą być miejscem nieskrępowanej działalności gospodarczej,*
- b) *dokumenty planistyczne dotyczące gminy oraz powiatu i województwa (w zakresie tej gminy) uwzględniają:*
- zapisy dot. istniejących obszarów chronionych, a ustanowionych przez organy ochrony przyrody lub organ gminy, ich planów ochrony,*
 - zapisy dot. występowania gatunków roślin chronionych,*
 - zapisy dot. występowania siedlisk chronionych prawem,*

Lider projektu
Gmina Miasto Kołobrzeg

Gmina Kołobrzeg

Partnerzy

Gmina Ustronie Morskie

„Rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego na podstawie wstępnie zdiagnozowanych zależności pomiędzy nadmorskimi gminami:
Gminą Miasto Kołobrzeg, Gminą Kołobrzeg oraz Gminą Ustronie Morskie.”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wnioskodawca: Gmina Miasto Kołobrzeg Nr umowy: DPT/BDG-II/POPT/92/13

„Waloryzacja przyrodnicza nadmorskiego obszaru funkcjonalnego obejmującego Gminę Miasto Kołobrzeg, Gminę Kołobrzeg oraz Gminę Ustronie Morskie”.

- zapisy dot. wymogów płynących z ratyfikowanych przez nasz kraj konwencji odnoszących się do ochrony zasobów przyrodniczych,
 - zapisy dot. wymogów płynących z dyrektyw Unii Europejskiej odnoszących się do ochrony zasobów przyrodniczych,
 - wymogi płynące z innych ustaw np. ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska, Prawo wodne, o lasach, a dot. także ochrony zasobów przyrodniczych,
- c) czy dotychczasowe zapisy dokumentów planistycznych nie kolidują z wynikami waloryzacji botanicznej gminy. O ile tak należy dokonać analizy tych niezgodności, określając ich rangę i ewentualnie kierunki lub treść zapisów,
- d) czy występują konflikty na linii człowiek – zasoby szaty roślinnej. Analiza tego zagadnienia powinna wskazywać rozwiązania lub kierunki działań na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczania.

Powyższą analizę należy zawrzeć w formie opisowej i tabelarycznej. Należy każdorazowo starać się szczegółowo zdefiniować teren będący przedmiotem wystąpienia w/w uwarunkowań, a także rodzaj problemów, konfliktów itp. Omawiane obszary zaznaczyć na mapach wymaganych do sporządzenia dla operatu botanicznego.

2.13. Podsumowanie i wnioski

W tym rozdziale należy podsumować wcześniejsze rozdziały konstruując wykaz wniosków wynikających z waloryzacji oraz metod ich realizacji. Wykonawca powinien dokonać syntetycznego przedstawienia silnych i słabych stron szaty roślinnej, zewnętrznych zagrożeń, potrzeb jej ochrony oraz szans rozwoju nadmorskiego obszaru funkcjonalnego / gmin stwarzanych przez te elementy (najlepiej dokonać tego metodą SWOT) podsumowanie najważniejszych wyników inwentaryzacji botanicznej i koncepcji ochrony przyrody dla gmin i całego obszaru zaleca się przedstawić na mapie w skali 1: 50 000.

2.14. Spis literatury

Spis literatury należy przedstawić w dwóch punktach:

- Wykaz literatury cytowanej przez autorów. Należy umieścić pozycje literatury, w których znaleziono dane o tej gminie, jak i te, które były przedmiotem analizy, a w których nie znaleziono takowych danych (pomimo, iż należałoby się w nich takich informacji spodziewać).
- Wykaz pozycji literatury dotyczącej tej gminy, w których znajdują się stosowne dane o zasobach przyrodniczych tej gminy, a które nie były autorom dostępne. Może to dotyczyć np. publikacji sprzed 1945 r. lub po tym roku, a występujących np. w formie 1 egz. manuskryptu u nieżyjącego już prof. Malinowskiego, na który inni autorzy powoływali się, gdyż mieli do niego wgląd i wiadomo to z innego opracowania cytowanego przez innych autorów.

